

Opatření, které je třeba pro záchranu stovek lidských životů v dopravě

Publikováno: 7. 3. 2007

Na základě výsledků snah o propagaci bezpečné jízdy a bezpečnostních kampaní se ukázalo, že ti řidiči, kteří by tyto informace potřebovali, jim většinou nevěnují pozornost. Zpravidla nejsou sebekritičtí ke svým řidičským schopnostem, jezdí riskantním způsobem a bez ohledu na to, že svojí jízdou ohrožují nejen sebe, ale životy a zdraví ostatních účastníků silničního provozu.

Pohled na smutná čísla statistik dopravní nehodovosti, kdy ČR je dlouhodobě na špici zemí s největším množstvím zabitých a zraněných ukazuje, že ke zlepšení současného neuspokojivého stavu dopravní nehodovosti v ČR jsou nezbytná nová legislativní opatření.

12 let zkušeností po „revoluci“ ukázalo, že právo na „absolutní osobní svobodu“, kterou zejména ti méně zodpovědní řidiči chtějí pro sebe mít a před ostatními ji vehementně obhajují, již není možné dále tolerovat na úkor práv ostatních lidí na jejich životy a zdraví. Zde je nutné dát této svobodě potřebné, společensky žádoucí mantinely. Právo jedince totiž končí tam, kde začíná omezovat právo někoho jiného. V posledních letech došlo k tomu, že nejen větší část mladých lidí, ale také některé skupiny (minority) naší populace se pragmaticky orientují na sebeprosazení a získání výhod i za takovou cenu, že ostatní lidé jim budou muset „uhnout“ a tolerovat jejich počínání. K tomu přispívá i současný výklad legislativy, který často klade svobodu a právo jednotlivce (v dopravě jde například právo na řízení vozidla a vlastnění řidičského oprávnění nebo průkazu) nad práva a svobody ostatních občanů – v oblasti dopravy jde zejména o jejich životy a zdraví. Následky nezodpovědného chování některých řidičů jsou skutečně hrozné.

Jejich bezohledné počínání, nerespektování dopravních předpisů a zákonů (časté je například výrazné překračování nejvyšší povolené rychlosti, řízení pod vlivem alkoholu a drog atd.) způsobilo, že v ČR v roce 2002 zemřelo při dopravních nehodách 1.314 osob a těžce se zranilo 5.412 osob. V tomto roce je dopravních nehod, mrtvých a těžce zraněných více než ve srovnatelném období loňského roku. Tyto nepříznivé ukazatele jsou zapříčiněny také tím, že dnes může řídit prakticky kdokoli, ať je to alkoholik, narkoman nebo agresivní psychopat či člověk trpící Alzheimerovou chorobou atd.. Vlastnictví řidičského oprávnění se u nás považuje za individuální právo, stejně tak jako řízení vozidla, kterého se rázně dožaduje i alkoholik a toxikoman nejen tehdy, když byl přistižen při řízení pod vlivem alkoholu či drog, ale také tehdy, když takový „řidič“ svým nezodpovědným chováním zapříčinil dopravní nehodu. Přece mu není možné vzít řidičské oprávnění, když ho potřebuje ke své práci, k provozování živnosti nebo dopravení se do restaurace!? Zde v praxi dostává přednost právo jednotlivce na svobodné jednání i ohrožování druhých lidí nad právem ostatních na své životy a zdraví.

To co je nejcennější, lidský život, je u nás v oblasti dopravy nesmyslně odstavováno na vedlejší kolej.

Dopravní nehody se u nás berou jako něco samozřejmého a tisíce zabitých a statisíce zraněných jako něco co patří k životu, co je vlastně normální. Tento postoj je však nutné radikálně změnit.

Ukázalo se, že často nestačí jen apelovat na řidiče, aby dodržovali dopravní předpisy. Prozatím použitelná opatření a legislativa také nepřispěly k zlepšení neuspokojivého stavu. Proto vidí odborníci v oboru dopravy a zejména dopravní psychologie jako účinný nástroj pro motivaci řidičů jezdit v souladu s dopravními předpisy – zavedení bodového systému. Tento systém se již osvědčil —

v jiných zemích, například ve Francii, Velké Británii, Německu nebo Japonsku klesl nejen počet dopravních přestupků, ale hlavně počet nehod a počty zabíjených a zraněných při nich o cca 10% již v prvním roce po zavedení bodového systému. V ČR tento počet představuje více než 130 lidských životů ročně! Proto není možné již dále čekat na to, že se situace v dopravní nehodovosti sama zlepší. Není také udržitelné obhajovat individuální práva jednotlivců na řízení vozidla a vlastnictví řidičského oprávnění nebo řidičského průkazu na úkor práva ostatních účastníků silničního provozu na své životy a zdraví. Snad již zvítězí zdravý rozum nad lobismem některých skupin naší společnosti a najde se i politická vůle k prosazení opravdu účinného opatření k záchraně toho nejcennějšího – lidských životů.

Navrhovaný bodový systém je účinným motivačním opatřením, který vede k zlepšení zodpovědnosti a respektování dopravních předpisů celé motoristické populace. Dokonce i těch, kteří si dovolí platit pokuty v jakékoliv výši. Pokud tedy někdo neustále a vážným způsobem porušuje dopravní předpisy (nerespektuje a přímo porušuje zákony), může mu být v rámci tohoto systému dočasně odebrán řidičský průkaz. Podle zkušeností ze zemí, kde tento systém funguje, týká se tento postih prakticky jen malého počtu, v řádech desetin procent řidičů z celé řidičské populace, kteří nechtějí nebo nedovedou dodržovat dopravní předpisy.

ČR se v roce 2002 pozitivně postavila k „Vizi nula“, která byla přijata státy EU. Podle ní nikdo nemá právo být zabit nebo těžce zraněn v souvislosti s dopravou. Rádi bychom se alespoň přiblížili k úrovni dopravní nehodovosti zejména severských zemí. Pro tuto vizi, která má svůj původ právě v těchto severských státech, a pro záchranu tisíců lidských životů však musíme přijmout opravdu účinná opatření. Jedním z nich je zavedení bodového systému. Ten má prokázané motivační a preventivní účinky na všechny řidiče.